

Verslag intervisie-groep 1: De beheerder als obstakel

Tweede bijeenkomst Gelders Kennisnetwerk Voedsel op 22 januari 2015

In deze werkgroepen brengt één gemeente een praktisch vraagstuk in. Aan de hand van een intervisie-methode denken alle andere deelnemers actief mee over dit vraagstuk. Zij helpen de gemeente met nieuwe inzichten en geven adviezen waar de gemeente mee verder kan.

Centrale vraag

Hoe zorgen we dat de gemeente als beheerder van grond (als grootste obstakel) juist gaat meebewegen en daarmee een (burger)initiatief op het gebied van plukfruit mede mogelijk maakt?

Ingebracht door: Miika Hijmans – Gemeente Montferland

Obstakels

- Huidige situatie: er wordt veel vanuit obstakels en onmogelijkheden gedacht.
- De ambtenaar is teveel ingesteld op 'kan dit wel?' i.p.v. 'hoe kan dit?'
- Organisatie en het huidige systeem is een obstakel op zich.
- Tegenstrijdigheden vanuit gemeentelijke organisatie, enerzijds wordt er subsidie verstrekt voor het aanplanten van fruitbomen/meer eetbaar groen, anderzijds wordt geen vergunning verleend om het te realiseren.
- Maatwerk (precedentwerking) – excuus: “als ik hiervoor een uitzondering maak, moet ik dat voor iedereen doen.”
- Verantwoordelijkheden als beheerder
 - Harde belemmeringen zoals: (verkeers) veiligheid, aansprakelijkheid, kabels en leidingen.
 - Zachte belemmeringen zoals: voorkeur, gevoel, gewenste inrichting van het landschap
- Vastgesteld boombeheerplan
 - Geen ruimte voor fruitbomen
- Praktische bezwaren tegen fruitbomen:
 - Speciale snoeivaardigheden benodigd
 - Fruit valt op de weg (verkeersveiligheid)
 - Fruit trekt insecten en ander ongedierte aan
- Gebrek aan draagvlak (helpt van de buurt wil het wel, andere helpt niet)
- Financiën: kosten voor het planten en onderhouden van fruitbomen zijn hoog

Oplossingen

- Maatwerk leveren: van geval tot geval beoordelen. Verschil is prima als je het maar kunt uitleggen.
- Competenties van de gemeentelijke organisatie zouden moeten veranderen: van vakspecialisten naar oplossingsgerichte generalisten.
- Een interne organisatie/managementverandering is nodig. Beleid dient ruimere en meer integrale kaders te bieden om (voedsel)vraagstukken te beantwoorden. Het is dus van belang om de gemeenteraad daarin mee te krijgen.
- Voldoende draagvlak voor het onderwerp voedsel: zowel intern als extern.
- Denk groot, begin klein. Met 1 concreet project/voorbeeld waar je als mens in gelooft en als ambtenaar kunt helpen realiseren (show not tell)
- Ga in gesprek met collega's om draagvlak en samenwerking voor voedsel-projecten te vergroten.
- Probeer niet de oplossing aan te reiken, maar vraag wat er nodig is.
- Open in gesprek gaan, zonder verwachting, zonder oordeel.
- Bekijk eerst wensen en ideeën, wat is de onderliggende vraag?
- Ambtenaren begeleiden in cultuurverandering: hoe kunnen we iets mogelijk maken?

- Oogje dichtknijpen zorgt voor eigen initiatief van de burger (v.b. Wentholtpark – Lichtenvoorde)
- Ruimte geven aan experimenten.
- Stel regelluwe zone op, geef kaders en laat vrij, kijk wat er ontstaat.
- Risicoanalyse maken door problemen te benoemen.
- Alternatieve locaties/invulling zoeken indien nodig.
- Loslaten! Flexibele stukken (groeidocument) maken die het speelveld beschrijven.
- Verantwoordelijkheden en randvoorwaarden (veiligheid, beheer, etc) vastleggen in adoptie-overeenkomst.
- Bewoners zelf draagvalk laten creëren.
- Geld: breed inzetbaar leefbaarheidsbudget, samenleving kan zelf keuzes maken. (Ontschotting ook financieel)
- Bewoners die zelf willen, betrokken zijn, bedenken en beheren, zijn bereid om zelf te investeren; daardoor is geld niet altijd nodig. (wel ruimte en wegnemen van obstakels door beheerder)